

Sygn. akt VIII U 1345/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2015 r. w Gliwicach

sprawy M. W. (W.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 7 lipca 2015 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSR del. Renata Stańczak

Sygn. akt. VIII U 1345/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 lipca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu M. W. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015 roku, poz. 748 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że będąc zatrudnionym w firmie (...) w T. oraz w (...) świadczył pracę w warunkach szczególnych. Nadto powołał się na odbycie służby wojskowej w okresie jak zapisano w książeczce wojskowej, której kserokopię dołączył do akt sprawy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, a dodatkowo podniósł, że do okresów pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył odwołującemu zatrudnienia

w (...) w okresie od 2.09.1969 roku do 30.06.1972 roku w charakterze ucznia zawodu zatrudnionego w oparciu o umowę o naukę zawodu, a to z uwagi na fakt, iż zgodnie z art.44 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS okresy wykonywania przed dniem 1 stycznia 1975 roku pracy w kolejowej jednostce organizacyjnej na podstawie umowy o naukę zawodu są okresami równorzędnymi z okresami zatrudnienia na kolei i jako takie nie mogą zostać uznane za wykonywanie pracy w warunkach szczególnych. Nadto ZUS nie uznał jako pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia ubezpieczonego w okresie od 2.05.1977 roku do 30.03.1985 roku w Przedsiębiorstwie (...) w T. z uwagi na rozbieżności pomiędzy umową o pracę z dnia 30.05.1977 roku, w której podano, że odwołujący został zatrudniony w charakterze pomocnika operatora, a świadectwem pracy i świadectwem wykonywania prac w szczególnych warunkach, w których podano, że wykonywał pracę w charakterze operatora koparki. Nadto organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu do prac w warunkach szczególnych okresu od 14.04.1975 roku do 8.04.1977 roku, kiedy to ubezpieczony odbywał służbę wojskową, bowiem nie można ustalić daty zakończenia zasadniczej służby wojskowej oraz czy po służbie wojskowej nastąpił powrót do pracy.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony M. W., urodzony (...), w dniu 9 stycznia 2015 roku złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...)

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999 roku, legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, bo 29 lat, 2 miesiące i 8 dni. W ocenie ZUS, skarżący udowodnił jedynie 2 lata, 9 miesięcy i 13 dni okresów pracy w szczególnych warunkach wymienionej w wykazie A.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uznał za pracę w warunkach szczególnych pracy wykonywanej:

- w okresie od 2.05.1977 roku do 30.03.1985 roku w Przedsiębiorstwie (...) w T., ponieważ w posiadanej przez organ rentowy dokumentacji wynikają rozbieżności w stanowiskach pracy, na których był zatrudniony ubezpieczony („operator koparki” i „pomocnik operatora”);

- w okresie od 2.09.1969 roku do 30.06.1972 roku w (...) w charakterze ucznia zawodu zatrudnionego na podstawie umowy o naukę zawodu, a to z uwagi na treść art.43 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

- w okresie od 14.04.1975 roku do 8.04.1977 roku, kiedy to ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową, a to z uwagi na fakt, że ubezpieczony nie podjął zatrudnienia w tych samych warunkach pracy, w których był zatrudniony w chwili powołania do służby.

W toku procesu Sąd ustalił, że ubezpieczony z dniem 2 września 1969 roku podjął zatrudnienie w (...), z tym że w okresie do 30.06.1972 roku jako uczeń zawodu w oparciu o Umowę o naukę zawodu, następnie w okresie do 31.03.1973 roku w charakterze pomocnika elektromontera i w okresie od 1.04.1973 roku do 22 kwietnia 1977 roku w charakterze elektromontera. Stosunek pracy ustał na zasadzie porozumienia stron. Nadto Sąd ustalił, że ubezpieczony w okresie od 14.04.1975 roku do 8.04.1977 roku odbywał zasadniczą służbę wojskową i po jej zakończeniu powrócił do wykonywania pracy jaką świadczył w chwili powołania do zasadniczej służby wojskowej. Wreszcie Sąd ustalił, że 2 maja 1977 roku ubezpieczony został zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w T. na stanowisku pomocnika operatora. Uprawnienia maszynisty sprzętu ciężkiego uzyskał w dniu 24 kwietnia 1980 roku (kategoria III). Z tego tytułu od dnia 1 kwietnia 1980 roku otrzymał wyższą kategorię osobistego zaszeregowania. Ubezpieczony podwyższył kwalifikacje (kategoria II) z dniem 1.07.1984 roku. Wtedy też powierzono mu obowiązki operatora spycharki. Zatem stanowisko pracy ubezpieczonego uległo zmianie z pomocnika operatora na operatora koparki od kwietnia 1980 roku.

W okresie od 1 lipca 1972 roku do 13 kwietnia 1975 roku, a następnie od 9 kwietnia 1977 roku do 22 kwietnia 1977 roku i od 2 maja 1977 roku do 30 marca 1985 roku ubezpieczony wykonywał pracę co najmniej 8 godzin dziennie. W okresie od 14.04.1975 roku do 8.04.1977 roku ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową Pracując w charakterze pomocnika operatora (maszynisty) koparki ubezpieczony zajmował się dbaniem o sprzęt – m.in. jego smarowaniem.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt osobowych ubezpieczonego (k. 23 i 24 a.s.), a także akt organu rentowego dołączonych do akt sprawy oraz częściowo na podstawie wyjaśnień odwołującego (rozprawa z dnia 5 listopada 2015 roku 6 min. 55 sek. –24 min. 12 sek. 24 min.59 sek. - 28 min.27 sek.).

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. Sąd jedynie częściowo dał wiarę wyjaśnieniom ubezpieczonego, a mianowicie w tej części w jakiej są one spójne z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie. Sąd nie dał wiary ubezpieczonemu w zakresie w jakim twierdził on, że krótko po przyjęciu do firmy (...) w T., bo już po 2-3 miesiącach został wysłany na kurs operatora koparki, kurs ten mógł trwać dwa tygodnie i od razu ubezpieczony miał dostać sprzęt i pracować w charakterze operatora koparki. Tymczasem dokumenty zebrane w aktach osobowych ubezpieczonego, a to w szczególności świadectwa kwalifikacji maszynisty sprzętu ciężkiego, dokumentacja płacowa, a nawet wypisywane przez ubezpieczonego wnioski urlopowe, zobowiązanie z dnia 8.02.1980 roku wskazują jednoznacznie, że ubezpieczony pracował na stanowisku pomocnika operatora do marca 1980 roku, a więc przez blisko 3 lata, a okres ten nie podlega zaliczeniu do prac w warunkach szczególnych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. W. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 roku, poz. 748 z późn. zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1). okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2). okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art.184 ust 2 ustawy emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

W myśl § 3 i 4 Rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do Rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. Rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust.

1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 Rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999 roku. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008 roku) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008 roku oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożeniu wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie nie wykazało, aby ubezpieczony M. W. na dzień 31 grudnia 1998 roku udowodnił 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach.

Zauważyć należy, że dla przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych ubezpieczony musiałby mieć zaliczone do takiej pracy wszystkie sporne okresy, tj. od 2.05.1977 roku do 30.03.1985 roku w Przedsiębiorstwie (...) w T., od 14.04.1975 roku do 8.04.1977 roku – zasadnicza służba wojskowa i od 2.09.1969 roku do 30.06.1972 roku w (...). Łącznie bowiem z okresem zaliczonym przez ZUS do prac w szczególnych warunkach dawałoby to okres nieco ponad 15 lat. Zatem brak zaliczenia któregośkolwiek ze spornych okresów uniemożliwiłoby przyznanie ubezpieczonemu prawa do dochodzonego świadczenia, bo ubezpieczony nie legitymowałby się wymaganym 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych na dzień 1.01.1999 roku.

Zgodnie z art.44 pkt 3 ustawy emerytalno – rentowej za okresy równorzędne z okresami zatrudnienia na kolei uważa się okresy wykonywania przed dniem 1 stycznia 1975 roku pracy w kolejowej jednostce organizacyjnej na podstawie umowy o naukę zawodu, przyuczenia do określonej pracy lub odbycia wstępnego stażu pracy. Do pracy w warunkach szczególnych zalicza się okresy zatrudnienia na kolei wymienione w art. 43 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a nie dotyczy to okresów równorzędnych z okresami zatrudnienia wymienionych w art.44 tej ustawy (tak też Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 22.10.2008 roku w sprawie III AUa 294/08). Skoro tak, to ubezpieczonemu nie można zaliczyć do pracy w warunkach szczególnych okresu od 2.09.1969 roku do 30.06.1972 roku, a więc 2 lat, 9 miesięcy i 29 dni, bowiem w tym okresie ubezpieczony zatrudniony był w oparciu o Umowę o naukę zawodu. Jak wspomniano wyżej, jest to okres równorzędny z okresem zatrudnienia na kolei i jako taki nie podlega zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych. Zresztą jak przyznaje sam ubezpieczony w tym okresie praca nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze godzin, a co najwyżej trzy dni w tygodniu przez osiem godzin.

Reasumując, przepisy dotyczące przyznawania prawa do świadczeń w sposób jednoznaczny precyzują, iż warunki wymagane do uzyskania prawa do świadczenia muszą być spełnione na dzień ustanowienia prawa. Przyznawanie prawa na przyszłość nie wchodzi w grę. Sąd orzekając w sprawie jest związany treścią zaskarżonej decyzji. Decyzja w sprawie niniejszej odmawia prawa do emerytury. Sąd nie musi badać każdej z przesłanek z osobna w przypadku stwierdzenia, że któryś z warunków nie jest spełniony. Już wówczas wiadomo, że odwołanie jest nieuzasadnione. Niedopuszczalne jest orzekanie w wyroku o zaliczeniu na prawo do emerytury jednej lub kilku wybranych przesłanek.

Na marginesie jedynie należy zwrócić uwagę, że również okres od 2 maja 1977 roku do marca 1980 roku nie może zostać zaliczony do prac w szczególnych warunkach, bowiem ubezpieczony pracował wówczas na stanowisku pomocnika operatora, a do jego zadań należało, jak sam wyjaśnił „dbanie o sprzęt, smarowanie”. Nie mógł wtedy pełnić prac operatora koparki, a więc prac wymienionych w wykazie A, dział V poz. 3 stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników

zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, bowiem nie posiadał do tych prac stosownych uprawnień. Takie uprawnienia nabył dopiero w kwietniu 1980 roku.

Odwołanie jako nie znajdujące uzasadnienia w przepisach oddalono. Wyrok wydano na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc uznając, że decyzja jest zgodna z prawem.

(-) SSR (del.) Renata Stańczak